

ASSIGNATURA: Espiritualitat de l'Ecologia Integral

CURS: 2023/2024

Núm. CRÈDITS ECTS: 2

PROFESSOR: Joan Morera Perich sj

DATES: 7/3/2024; 21/3/2024; 4/4/2024; 18/4/2024; 2/5/2024 (5 sessions)

HORARI: de 17.15 h a 18.45 h

ORGANITZACIÓ: Càritas, Xarxa d'Entitats Cristianes d'Acció caritativa i Social (XECAS), Delegació d'apostolat seglar, Cristianisme i Justícia i IREL

***CURS HÍBRID:** es pot assistir presencialment o seguir-lo en línia

1. DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA.

L'Ecologia Integral ens parla d'un cosmos interdependent, on l'univers sencer és un regal de Déu ben harmònic, i on cada decisió que prenguem té impactes ètics sobre els altres éssers i en especial sobre els més pobres. Però la forma com vivim els humans no és sostenible, perquè contamina, depreda, explota els recursos, maltracta els ecosistemes i els seus habitants... i no dona temps al planeta per regenerar-se. Tot això té efectes devastadors: escalfament global, meteorologia extrema, pèrdua de biodiversitat, contaminació de la terra, l'aigua i l'aire... Es dona l'agreujant que és precisament degut al tren de vida dels més rics, que els més pobres en reben els efectes més devastadors. «*No hi ha dues crisis separades, una ambiental i una altra social, sinó una sola i complexa crisi socio-ambiental.*» (Encíclica Laudato Si' 139, Papa Francesc).

En un món així de ferit, els cristians trobem en les arrels de la fe una crida profunda a sanar i a transformar la mirada i el cor per tal de crear unes relacions de comunió amb Déu, amb els altres i amb tota la creació. En aquest curs aprofundirem el tresor de la Bíblia per comprendre la voluntat de Déu sobre la creació sencera, i descobrirem referents de la mística cristiana que van copsar millor que nosaltres el sentit del que existeix.

2. PROGRAMA-TEMARI

1. Història, evidències científiques i arrels espirituals de la crisi ecològica. Laudato Si': una mirada des de l'Ecologia Integral. Ecoacció en xarxa.
2. Perspectives cristològiques i teològiques de la crisi. Gènesi 1-2.
3. Estructura de l'univers. Física, biologia i teologia quàntiques.
4. Preferència pels vulnerables: humans i no-humans (desmuntant l'especisme). Els dolors de part de la creació a Romans 8. La Kènosi de Déu a Filipencs 2. Els 2 Adams i les 2 evolucions a 1Cor 15.
5. Figures místiques de l'ecologia. Hildegarda de Bingen. Teilhard de Chardin. Nodrint per a l'ecoconversió. Qüestions latents.

3. BIBLIOGRAFIA

LECTURA FONAMENTAL

) PAPA FRANCESC, *LLOAT SIGUEU – LAUDATO SI – ENCÍCLICA*. BARCELONA: CLARET 2015. DISPONIBLE ONLINE A [HTTP://WWW.BISBATLLEIDA.ORG/SITES/DEFAULT/FILES/ENCICLICA LAUDATO SI' EN CATALÀ.PDF](http://www.bisbatlleida.org/sites/default/files/enciclica_laudato_si_en_catala.pdf)

OBRES D'ALGUNES FIGURES HISTÒRIQUES DE L'ECOLOGIA INTEGRAL

-) HILDEGARDA DE BINGEN, *SCIVIAS. CONOCE LOS CAMINOS*. MADRID: TROTTA 1999.
-) JULIANA DE NORWICH. *LIBRO DE VISIONES Y REVELACIONES*, MADRID: TROTTA 2002.
-) TEILHARD DE CHARDIN, P., *L'HIMNE DE L'UNIVERS*. BARCELONA: CLARET 1984, (COL·LECCIÓ ESPIRITUALITAT I PREGÀRIA).

ALTRES OBRES RECOMANADES

-) BRADLEY, I., *DIOS ES VERDE. CRISTIANISMO Y MEDIO AMBIENTE*. SANTANDER: SAL TERRAE 1993, (COLECCIÓN PRESENCIA TEOLÓGICA 73).
-) BYRNE, B., "A PAULINE COMPLEMENT TO LAUDATO SI", *THEOLOGICAL STUDIES*, 77 (2), 2016. PP. 308-327. DISPONIBLE A:
[HTTPS://REPOSITORY.DIVINITY.EDU.AU/DIVINITYSERVER/API/CORE/BITSTREAMS/E052752E-9745-470B-95B2-539329CEA66F/CONTENT](https://repository.divinity.edu.au/divinityserver/api/core/bitstreams/e052752e-9745-470b-95b2-539329cea66f/content)
-) COLELL, D., *L'ECOLOGISME A PONENT. ALTERNATIVES DES DELS COL·LECTIUS CÍVICS I ECOLOGISTES AL MODEL SOCIOECONÒMIC NEOLIBERAL. 20È ANIVERSARI D'IPCENA (1990-2010)*. LLEIDA: PEDESCAU 2010.
-) DELIO, I., *CRISTO EN EVOLUCIÓN*. SANTANDER: SAL TERRAE, U.P.COMILLAS 2014.
-) DELIO, I., *THE UNBEARABLE WHOLENESS OF BEING. GOD, EVOLUTION AND THE POWER OF LOVE*. MARYKNOLL: ORBIS BOOKS 2013.
-) DIANZON, B. "GROANING OF CREATION" IN *GLIMPSES OF PAUL AND HIS MESSAGE*. PASAY: PAULINE PUBLISHING HOUSE 2008. PP. 95-111.
-) EDWARDS, D. *EL DIOS DE LA EVOLUCIÓN. UNA TEOLOGÍA TRINITARIA*. BILBAO: SAL TERRAE 2006, (COLECCIÓN PRESENCIA TEOLÓGICA 152).
-) GURIDI, R., *ECOTEOLÓGÍA: HACIA UN NUEVO ESTILO DE VIDA*. SANTIAGO DE CHILE: EDICIONES UNIVERSIDAD ALBERTO HURTADO 2018.
-) KING, U., *CRISTO EN TODAS LAS COSAS. EXPLORANDO LA ESPIRITUALIDAD JUNTO A PIERRE TEILHARD DE CHARDIN*. BILBAO: SAL TERRAE 2021, (COLECCIÓN EL POZO DE SIQUÉN 440).
-) MONSERRAT, J., "KENOSIS. TOWARDS A NEW THEOLOGY OF SCIENCE", *PENSAMIENTO. REVISTA DE INVESTIGACIÓN E INFORMACIÓN FILOSÓFICA*; VOL 63, NO 238, 2007. DISPONIBLE A:
[HTTPS://REVISTAS.COMILLAS.EDU/INDEX.PHP/PENSAMIENTO/ARTICLE/DOWNLOAD/4556/4370](https://revistas.comillas.edu/index.php/pensamiento/article/download/4556/4370)
-) PÉREZ, V. *HACIA UNA ECOTEOLÓGÍA*. BARCELONA: FRAGMENTA 2023.
-) PIQUER, R.M. "HILDEGARDA DE BINGEN. UN MISSATGE AL NOSTRE TEMPS". *QUADERNS EIDES* 41, 2004. DISPONIBLE A:
[HTTPS://WWW.CRISTIANISMEIJUSTICIA.NET/SITES/DEFAULT/FILES/PDF/EICT41.PDF](https://www.cristianismeijusticia.net/sites/default/files/pdf/eict41.pdf)
-) WINTER, M.T. *PARADOJAS. ESPIRITUALIDAD EN UN UNIVERSO CUÁNTICO*. MARJALIZA: SIRENA DE LOS VIENTOS 2017.

5. RECURSOS AUDIOVISUALS

-) PEL·LÍCULA DOCUMENTAL: LA CARTA (2022, SUBTÍTOLS EN CASTELLÀ):
[HTTPS://YOUTU.BE/RPS9BS85BII](https://youtu.be/Rps9Bs85BII)
-) DOCUMENTAL HOME (CASTELLÀ): [HTTPS://YOUTU.BE/D2Ri7Y3-LBK](https://youtu.be/D2Ri7Y3-LBK)

4. SISTEMA D'AVUACIÓ

-) SÍNTESE DEL CURS EN FORMA DE TREBALL FINAL.
«Amb el que has après, com fonamentaries que la conversió a l'ecologia integral és una conseqüència natural de la fe cristiana?» (MÀXIM 4 PÀGINES).